EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.5.2012
COM(2012) 304 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Danmarks nationella reformprogram 2012

och om avgivande av rådets yttrande om Danmarks konvergensprogram för 2012–2015

{SWD(2012) 304 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Danmarks nationella reformprogram 2012

och om avgivande av rådets yttrande om Danmarks konvergensprogram för 2012–2015

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation[3],

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,[4]

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

efter att ha hört ekonomiska och finansiella kommittén, och

av följande skäl:

(1) Europeiska rådet antog den 26 mars 2010 Europeiska kommissionens förslag till en ny strategi för sysselsättning och tillväxt – Europa 2020. Strategin bygger på en ökad samordning av den ekonomiska politiken med fokus på ett antal nyckelområden där åtgärder måste vidtas för att öka Europas potential för hållbar tillväxt och konkurrenskraft.

(2) Rådet antog den 13 juli 2010 en rekommendation om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik (2010–2014) och den 21 oktober 2010 ett beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik[5], vilka

1 EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25
3 KOM(2012) 304 slutlig.
4 P7_TA(2012)0048 och P7_TA(2012)0047.
5 Rådets beslut 2012/238/EU av den 26 april 2012.

tillsammans utgör de så kallade integrerade riktlinjerna. Medlemsstaterna uppmanades att beakta de integrerade riktlinjerna i sin nationella ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.

(3) Den 12 juli 2011 antog rådet en rekommendation om Danmarks nationella reformprogram för 2011 och avgav ett yttrande om Danmarks uppdaterade konvergensprogram för 2011–2014.

(4) Den 23 november 2011 antog kommissionen den andra årliga tillväxtöversikten som inledde den andra europeiska planeringsterminen för en förhandsintegrerad politisk samordning som är förankrad i Europa 2020-strategin. Den 14 februari 2012 antog kommissionen rapporten om varningsmekanismen[6], baserad på förordning (EU) nr 1176/2011. I denna angavs att Danmark var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.

(5) Den 2 mars 2012 godkände Europeiska rådet prioriteringarna för att åstadkomma finansiell stabilitet, finanspolitisk konsolidering och tillväxtfrämjande insatser. Det betonade behovet av att eftersträva differentierad och tillväxtfrämjande finanspolitisk konsolidering, återställa normala lånevillkor i ekonomin, främja tillväxt och konkurrenskraft, hantera arbetslösheten och krisens sociala följdverkningar samt modernisera den offentliga förvaltningen.

(6) Den 2 mars 2012 uppmanade Europeiska rådet också de medlemsstater som deltar i europluspakten att i tid lägga fram sina åtaganden, så att de kan tas med i deras stabilitets- eller konvergensprogram och nationella reformprogram.

(7) Den 30 april 2012 lade Danmark fram sitt konvergensprogram för perioden 2012–2015 och sitt nationella reformprogram för 2012. Av hänsyn till deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt. I sin fördjupade granskning[7] enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 drog kommissionen slutsatsen att Danmark har inhemska obalanser och även mot utlandet, om än inte alltför stora.

(8) Rådet anser att det makroekonomiska scenario som ligger till grund för programmets finanspolitiska beräkningar är realistiskt, mot bakgrund av bedömningen av konvergensprogrammet för 2012 i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1466/97. Scenariots BNP-tillväxt beräknas till 1,2 % och 1,5 % år 2012 respektive 2013 och ligger i stort sett i linje med kommissionens vårprognos på 1,1 % och 1,4 %. Analogt är de offentliga underskotten något lägre i konvergensprogrammet (4,0 % och 1,8 % av BNP år 2012 respektive 2013, jämfört med 4,1 % och 2,0 % av BNP i kommissionens 2012 vårprognos). Målet för programmets finanspolitiska strategi är att korrigera det alltför stora underskottet till 2013 och att år 2020 uppnå målet för de offentliga finanserna på medellång sikt, med offentliga finanser i åtminstone strukturell balans. Det tidigare målet bekräftas alltså i programmet som i tillräcklig mån uppfyller kraven i stabilitets- och tillväxtpakten. Det planerade nominella underskottet år 2013 motsvarar en korrigering i tid av det alltför stora offentliga underskottet. Enligt det (omräknade) strukturella saldot i de offentliga finanserna[8]

---

6 KOM(2012) 68 slutlig.

7 SWD(2012) 153 slutlig.

8 Det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den allmänt vedertagna metoden och baserat på uppgifterna i programmet.

skulle den planerade finanspolitiska ansträngningen det året följa rådets rekommendation från juli 2010 som utfärdades enligt förfarandet vid alltför stora underskott. Konsolideringens tyngdpunkt har mer än tidigare förskjutits till slutet av programperioden och det krävs en betydande ansträngning år 2013 för att trygga den nödvändiga strukturella anpassningen. Risken är begränsad att man inte uppnår referensvärdet på 3 % av BNP år 2013 – i kommissionens vårprognos 2012 anges det offentliga underskottet till 2,0 % av BNP. Enligt det (omräknade) strukturella saldot i de offentliga finanserna ska dess förbättring från och med 2013 inte nå upp till de 0,5 % av BNP som krävs enligt stabilitets- och tillväxtpakten. Beaktas diskretionära intäktsåtgärder, väntas samtidigt de offentliga utgiftsökningarna ligga i linje med riktmärket för utgifter i stabilitets- och tillväxtpakten. En del av de offentliga underskotten kommer att finansieras genom en minskning av det offentliga kontot på Danmarks Nationalbank. Danmarks offentliga bruttoskuld väntas sjunka från 46,5 % av BNP år 2011 till 41,1 % år 2015, klart under 60 % av BNP.

(9) För att trygga framtida välfärd och finanspolitisk hållbarhet är en nyckelprioritet i Danmarks fall att öka tillgången på arbetskraft. År 2011 avslutade Danmark en ambitiös reform av systemet för frivillig förtidspensionering och gjorde framsteg med den tidigare planerade höjningen av lagstadgad pensionsålder och dess koppling till genomsnittlig livslängd. Fokus måste nu flyttas till en reform av sjukpensionering och subventionerade sysselsättningsordningar (flexjobbsystem). Regeringen har lagt fram ett motsvarande reformförslag som bör genomföras utan dröjsmål. Åtgärdas bör också det växande gapet mellan människor med invandrarbakgrund och resten av den arbetande befolkningen.

(10) Under de senaste årtiondena har Danmark haft en svagare produktivitetsutveckling, där en av anledningarna är de relativt svaga utbildningsresultaten. Trots höga utbildningskostnader är den danska skolutbildningens kvalitet bara genomsnittlig, enligt OECD:s Pisa-undersökning. När studenter avslutar sin utbildning är de i allmänhet också äldre än i andra medlemsstater och avhopp från yrkesutbildningar är relativt vanligt. Som reaktion på problemen på området har regeringen aviserat ett antal nya åtgärder för både obligatorisk utbildning och högskoleutbildning. I 2012 års budget stöds också införandet av sociala villkor i offentliga anbudsinfordringar och åtgärder för att ekonomiskt gynna privata företag som erbjuder lärlingsplatser, för att öka antalet arbetstillfällen. En ökning av lärlingsplatserna ska också tas upp i trepartsförhandlingar och är föremål för en interministeriell kommitté.

(11) En annan möjlig orsak till den svagare produktivitetsutvecklingen är den relativt svaga konkurrensen i Danmark. År 2011 antogs ett konkurrenspaket, främst inriktat på byggnadssektorn, detaljhandel, vårdtjänster och offentliga tjänster. För närvarande undersöks konkurrensen inom taxi och transporttjänster samt liberaliseringen av apoteken, inför eventuella nya åtgärder. Med regionala och lokala myndigheter förhandlas det för närvarande om en ökning av offentlig upphandling inom kommuner och regioner. I detta sammanhang kom en regeringskommitté nyligen fram till att den danska konkurrenslagstiftningen behöver förstärkas och att påföljder mot överträdelser i dag är för låga för att ha avskräckande effekt. Eftersom det under det senaste året här bara tagits få initiativ, krävs det fler insatser för att helt åtgärda problemet.

(12) I den fördjupade granskningen enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 bekräftades det att de stora hushållsskulderna brutto i viss mån är ett strukturellt inslag i den danska ekonomin, medan hushållens tillgångar klart överstiger fordringarna.

Samtidigt är de stora hushållsskulderna oroande, eftersom utvecklingen på bostadsmarknaden tycks ha fått skulderna att öka mer än vad som kan förklaras med strukturella faktorer. Dessutom har bolånens struktur ändrats sedan 2003, genom att amorteringsfria lån med rörlig ränta blivit populärare än lån med bunden ränta och amorteringar. Med aktuell skuldnivå är hushållen därför mer känsliga för räntehöjningar och fluktuerande fastighetspriser än vad de var för tio år sedan. Detta gör den finansiella och ekonomiska stabiliteten mer utsatt för potentiella risker. I Danmark har relevanta åtgärder vidtagits för att åtgärda bolånesystemets sårbarhet. Dessutom analyserar företags- och tillväxtministeriet för närvarande hur hushållens tillgångar och fordringar är fördelade och hur sårbara de är vid olika ekonomiska störningar. Emellertid bör åtgärder också övervägas för att på medellång sikt förhindra en konjunkturförstärkande utveckling på bostadsmarknaden, företrädesvis genom att anpassa fastighetsvärdeskatten till aktuella marknadsvärden. Konjunkturförstärkande effekter kunde också undvikas genom att ta bort taket för den årliga höjningen av kommunal fastighetsskatt. Sådana åtgärder bör gradvis införas, då det i dag är nödvändigt att stabilisera bostadsmarknaden.

(13) Danmark har gjort ett antal åtaganden inom europluspakten. Åtagandena – och genomförandet av åtagandena från 2011 – avser främjande av sysselsättningen, förbättring av konkurrenskraften, ökning av de offentliga finansernas hållbarhet och förstärkning av den finansiella stabiliteten. Kommissionen har gjort en bedömning av hur åtaganden inom europluspakten genomförts. Bedömningens resultat har beaktats i rekommendationerna.

(14) I samband med den europeiska planeringsterminen har kommissionen genomfört en omfattande analys av Danmarks ekonomiska politik. Den har gjort en bedömning av konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt lagt fram en fördjupad granskning. Den har beaktat inte bara programmens relevans för en hållbar finanspolitik och socioekonomisk politik i Danmark utan även i vilken utsträckning som EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i EU genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Inom ramen för den europeiska planeringsterminen uttrycks dess rekommendationer i rekommendationerna 1–5 nedan.

(15) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat Danmarks konvergensprogram och dess yttrande[9] uttrycks särskilt i rekommendation 1 nedan.

(16) Mot bakgrund av resultaten av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat Danmarks nationella reformprogram för 2012 och Danmarks konvergensprogram. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 kommer särskilt till uttryck i rekommendationerna 3, 4 och 5 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Danmark att vidta följande åtgärder under perioden 2012–2013:

1. Genomföra den planerade finanspolitiska strategin för att åstadkomma en korrigering av det alltför stora underskottet till 2013 samt uppnå den årliga, genomsnittliga och

[9] Artikel 9.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

strukturella anpassning som anges i rådets rekommendationer enligt förfarandet vid alltför stora underskott. Därefter säkerställa en tillräcklig strukturell anpassning för att göra tillräckliga framsteg mot det finanspolitiska målet på medellång sikt, inklusive nå riktmärket för utgifter.

2. Göra fler insatser för att öka arbetskraftstillgången på lång sikt genom att reformera sjukpensionen, mer inrikta subventionerade sysselsättningsordningar (flexjobbsystemet) på människor med begränsad arbetsförmåga samt förbättra anställningsmöjligheterna för människor med invandrarbakgrund.

3. Genomföra aviserade åtgärder utan dröjsmål, förbättra utbildningssystemets kostnadseffektivitet, minska avhoppen inom särskilt yrkesutbildning samt öka antalet lärlingsplatser.

4. Fortsätta ansträngningarna att avlägsna konkurrenshinder, särskilt inom lokala tjänster, detaljhandeln och byggnadssektorn, inklusive konkurrensutsätta den kommunala och regionala tjänsteupphandlingen samt se till att konkurrenslagstiftningens påföljder är tillräckligt avskräckande.

5. Överväga ytterligare preventiva åtgärder för att på medellång sikt stabilisera bostadsmarknaden och finanssystemet, inklusive se över fastighetsvärdeskatt och kommunal fastighetsskatt respektive beakta resultaten av företags- och tillväxtministeriets pågående studie av hur hushållens tillgångar och fordringar är fördelade.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande